

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI  
OLYI TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI  
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI



O‘RGANILAYOTGAN MINTAQA (MAMLUKAT) ADABIYOTI  
(ARAB ADABIYOTI)  
FANINING O‘QUV DASTURI

<b>Bilim sohasi:</b>	200 000 – San’at va gumanitar fanlar
<b>Ta’lim sohasi:</b>	230 000 - Tillar
<b>Ta’lim yo‘nalishi:</b>	60230100 – Filologiya va tillarni o‘qitish (sharq tillari bo‘yicha)



Sharq xalqlari tillari va adabiyoti

instituti direktori:

2025 yil " \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_

Mirzaxmedova X.V.

Arabshunoslik oliy maktabi

rahbari:

2025 yil " \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_

Bultakov I.Yu.

TDSHU ARM direktori

2025 yil " \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_

Yuldasheva M.M.

FAN TO'G'RIDA MA'LUMOT

Fan/modul kodi MA15-618	O'quv yili 2027/2028	Semestr 5,6	YECTS – Kreditlar 8,10	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 8,10	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	O'rganilayotgan mintaqa (mamlakat) adabiyoti (Arab adabiyoti)	216	324	540
2.	<p style="text-align: center;"><b>I. Fanning mazmuni</b></p> <p><b>Fanni o'qitishdan maqsad:</b> talabaga "O'rganilayotgan mintaqa (mamlakat) adabiyoti (Arab adabiyoti)" bo'yicha bilim berish bo'lib, unda badiiy asar mohiyati va ijod psixologiyasi, adabiy tur va janrlar, badiiy asarning shakli va mazmuni, poetik nutq, uslub va shu kabi bir qator nazariy qonuniyatlarni aniq badiiy asarlarga tatbiq etgan holda o'rgatishdan iboratdir.</p> <p style="text-align: center;"><b>Fanning vazifasi</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- arab adabiyotining tarkibiy qismlari, uning badiiy so'z san'atini o'rganuvchi fan ekanligi;</li> <li>- Arab mamlakatlari adabiyotining qadimdan hozirgi davrgacha bo'lgan tarixi;</li> <li>- Arab mamlakatlari adabiyotshunosligining maktab va yo'nalishlari;</li> <li>- Badiiy adabiyotning vazifalari va badiiy tafakkurning voqelikka munosabati;</li> <li>- Arab mamlakatlari adabiyotida adabiy metod, janr va uslublarning munozarali masalalari;</li> <li>- badiiy adabiyotda, xususan, Arab adabiyotida qo'llaniladigan badiiy tasvir vositalari, badiiy san'atlar, portretlar;</li> </ul> <p>Arab ari adabiyotining jahon adabiyotida tutgan o'rni va uning bashariyat taraqqiyotidagi ulushi haqida tasavvurga ega bo'lishi.</p> <p style="text-align: center;"><b>Xorij tajribasiga muvofiqligi:</b></p> <p>Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro'yxatga kiruvchi <b>Qatar University</b> (QS 121, THE 220) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi.</p> <p><a href="https://www.qu.edu.qa/siteimages/static_file/qu/colleges/cas/college%20departments%20and%20offices/arabic%20language/documents/arabic%20stratige%20plane.pdf">https://www.qu.edu.qa/siteimages/static_file/qu/colleges/cas/college%20departments%20and%20offices/arabic%20language/documents/arabic%20stratige%20plane.pdf</a></p> <p style="text-align: center;"><b>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</b></p> <p style="text-align: center;"><b>II.1 Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</b></p> <p style="text-align: center;"><b>1-2-mavzu. Qadimgi sharq xalqlari adabiyotining vujudga kelishi masalalari</b></p> <p>Shimoliy Afrika va Yaqin Sharq mintaqasida eng qadimgi adabiyot. Shumer adabiyoti. Qadimgi Misr adabiyoti. Babil-Ashur adabiyoti. Xurrit-xett</p>			

adabiyoti. Ugarit-finikiya adabiyoti. Shumer adabiyoti.

### **3-mavzu. Arab folklorinig manbalari**

Arab folklorini davrlashtirish masalalari. Arab folklorining janrlar tarkibi Maqol, matal, naql va xikmatli so'zlardan maxsus to'plamlar tuzish an'anasi.. Sahnaviy janrlar rivoji.

### **4-5 mavzu. Johiliya davri adabiyoti: she'riyat, nasr**

Johiliyat davri adabiyotida janrlar shakllanishi. Islomgacha bo'lgan she'riyatning shakllanishi. Badaviylar va saroy she'riyatining rivojlanishi. Imrul Qays, Antara, Tarafa, Amr ibn Kulsumlarning ijodi va ularning qasidalari. Johiliyat davri adabiyotida janrlar shakllanishi. Islomgacha bo'lgan og'zaki nasriy janrlarning xususiyati. Xitoba, kohinlar nutqi, riso janrlari.

(الشعر العربي القديم) Classical Arabic Poetry

### **6-mavzu. Ilk islom davri adabiyoti**

Ilk islom davri adabiyotining o'ziga xos xususiyatlari, Naqoid janri, Kaab ibn ayr va Xassan inb Sobit ijodi. (الشعر العربي القديم) Classical Arabic Poetry

### **7-9 mavzu. Ummaviylar davri adabiyoti: she'riyat, nasr**

Siyosiy she'riyatning rivoji. Al-Ahtal, al-Farazdaq, al-Jarir ijodi. Hijoz ishqiy lirikaning rivoji. Ishqiy lirikasi vakillarining ijodi. Siyosiy nasrning shakllanishi. Nasriy janrlar taraqqiyoti. Shahar va badaviy ishqiy she'riyati. (الشعر العربي القديم) Classical Arabic Poetry

### **10-12 mavzu. Abbosiyilar davri adabiyoti rivoji: she'riyat, nasr**

Yangilanish davri: Abu Nuvos, Bashshar inb Burd, Abul Atohiya ijodi, Abdulloh ibn al-Muqaffa va uning "Kalila va Dimna" asari, Taqlid davri: al-Buxturiy, Abu Tammom ijodi va ularning "Devonul Hamosa" asari, Ibn al-Mo'taz, Qudama ibn Jafar, al-Johiz ijodi. Yuksalish davri: al-Mutanabbiy, Abu Ala al-Maariy ijodi. Maqoma janrining rivoji. Al-Hamadoniyy va al-Xariri ijodi. (النثر العربي القديم) Classical Arabic Prose

### **13-14 mavzu. Arab - ispan adabiyoti**

Arab-isan-Andalusiya adabiyoti. Andalusiy adabiyotining uch davri: Taqlid davri, Yangilanish davri, Yuksalish davri.

### **15 - mavzu. Mamluklar davri adabiyoti. Kech o'rta asrlar nasri.**

Mamluklar hukmronligi davridagi adabiyotning adabiy janrlarini rivojlantirish. Mamluklar hukmronligi davridagi adabiyotdagi namoyondalarning ijodi. Kech o'rta asrlar nasri. "1001 kecha". Xalq romani – siyralar

### **16-17 mavzu. Yangi davr arab adabiyotida ma'rifatparvarlik rivoji**

Misr, Suriya, Livan adabiyotida ma'rifatparvarlik jarayoni. "an-Nahda" milliy yuksalish harakati. Publisistika rivoji. Ma'rifatparvarlar va publisistlar ijodi. Al-Afg'oniy g'oyalari. Abdurahmon al-Kavakibiy «Shaharlar onasi» va «Istibdod tabiati» asarlari. Qosim Amin ijodi va «Ayol ozodligi» va «Yangi ayol» asarlari. Frensis va Maryana Marrash ijodi.

### **18-mavzu. Yangi arab adabiyotida yangi hikoyanavislikning rivoji.**

Ma'rifatparvarlik adabiyotida zamonaviy janrlar - roman, hikoya, esse, p'esa, ocherk, maqola janrlarning shakllanishi. Misrda zamonaviy hikoya janrining vujudga kelishi. Al-Manfalutiyy va Al-Muvaylihiyy ijodi.

### 19-mavzu. Ma'rifiy-tarixiy romannavislik

Misr, Suriya tarixiy romanchiligi rivoji. Tarixiy asarlar muallifi romannavis Jirji Zaydon va uning «Farg'ona kelini» tarixiy romani. Farah Antun ijodi.

### 20-22 mavzu. Suriya-amerika adabiy maktabi

«Ar-rabita al-qalamiya» uyushmasi. Romantizm yonalishining rivoji. Jubron Xalil Jubron ijodi va uning «Singan qanotlar» asari, Amin ar-Rayhoni ijodi va uning «Xaramdan tashqarida» asari, Mixail Nuaym ijodi va uning «Otalar va bolalar» asari.

### 23-24 mavzu Misr adabiyotida «al ittijah al – vijdaniya» yonalishi

«Al-ittijax al-vijdaniy» yo'nalishida nasriy janrlar. Arab she'riyatida «Al-ittijax al-vijdaniy» yo'nalishi. Ahmad Shauqi va Hofiz Ibrohim ijodi. **الشعر العربي الحديث والمعاصر** Modern Arab. Poetry

### 25-27 mavzu Misr adabiyotida «Yangi maktab» rivoji.

«Misr yangi maktab» harakati. Muhammad Husayn Haykal ijodi va uning «Zaynab» romani. Mahmud va Muhammad Taymurlar ijodi. Toha Xusayn ijodi va uning «Kunlar» avtobiografik asari. Taufiq al Hakim ijodi va uning «Qishloq tergovchining kundaligi» qissasi. **قراءات حديثة في التراث الأدبي** Reading in Literary Tradition

### 28-31 mavzu. Misr adabiyotida «Yangi realism»

Arab yozuvchilarining XX asr ikkinchi yarmidagi ijodida realistik metod. «Yangi realism» yozuvchilari. Abdurahmon ash-Hamisiy ijodi. Abdurahmon ash-Sharqovi ijodi va uning «Yer» va «Falloh» realistik romanlari. Yusuf Idris ijodi va uning «4 patsient» asari. Romanlar asaoschisi, nobel mukofoti sovrindori Najib Mahfuz ijodi va uning «Rodopis» tarixiy romani. **قراءات حديثة في التراث الأدبي** Reading in Literary Tradition

### 32- mavzu. Arab adabiyotida «Yangi mavj» oqimi.

Misr adabiyotida «yangi mavj» oqimining vujudga kelishi va xususiyatlari. «Yangi mavj» hikoyanavisligi. «Yangi mavj» hikoyanavisligiga g'arb adabiyotining ta'siri. «Yangi mavj» romannavisligi. «Yangi mavj» oqimining ikkinchi bosqichi. Jamol al - G'itoni, Ibrohim Aslan ijodi

### 33-34 mavzu. Yangi davr va zamonaviy Suriya adabiyoti.

Suriya yozuvchilar ligasi faoliyati. Suriya adabiyotida hikoya janrining rivoji. Suriya yozuvchilar uyushmasi va uning adabiy jarayonga ta'siri. Valid Ixlasi, G'ada as –Saman, Zakariya Tamer, Jorj Salim ijodi. **تحليل النص الأدبي** Literary Analysis

### 35 – mavzu. Iroq adabiyoti.

Iroq she'riyati rivoji. XX asrning 50-yillari Iroq novellistikasi rivoji. Zunnun Ayub, Edmon Sabri, Fuad at – Tekkerli ijodi. XX asrning 80-yillaridagi iroq romanchiligi. Abdurahmon Majid ar-Rubayi ijodi.

### 36 - mavzu. Livan adabiyoti

Muhammad Ibrohim Dakrub ijodi. Marun Abbud ijodi va uning «Milod» asari.

### 37-mavzu. Falastin adabiyoti

Falastin nasrnavisligi. Falastin yangi davr adabiyotida yangi tipdagi hikoya janrining rivoji. XX asr Falastin adabiyotining rivojlanishi G'asson Kanafani ijodi va uning «Bayrut dahshatlari» asari, Tavfiq al Fayad ijodi

#### **38–mavzu. Iordaniya adabiyoti**

Ilm-fan, ta'limning rivojlanishi. Iordaniyadagi ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot tarzining yuksalishi. Ma'rifatchilar ijodida publitsistikani keng rivojlanishi. Pulitsistikaning rivoji. Ilyos Farkuh, Yusuf Damra hikoyalari.

#### **39 – 40 mavzu. Mag'rib mamlakatlari adabiyoti**

Mag'rib mamlakatlari adabiyotining rivojlanish xususiyatlari. Jazoir adabiyoti. Jazoir arabiyzabon zamonaviy adabiyotining rivoji. Si Mohand, Rido Xuxu, Benhaduga, Toxir Vattor ijodi. Jazoir fransuzzabon zamonaviy adabiyoti. Muhammad Dib, Mulud Feraun, Mulud Mammeri, Rashid Budjeyra, Katib Yasin ijodi. Jazoir zamonaviy adabiyotida ayolar ijodi. تحليل النص الأدبي Literary Analysis

#### **41-42 mavzu. Tunis adabiyoti.**

Tunis arabiyzabon zamonaviy adabiyoti. XX asrning 20-yillarida Tunisda matbuot va publisistikaning rivojlanishi. Tunis adabiyotida nasrnavislikdagi kichik janrining rivojlanishi. Tunis adabiyotida tanqidiy realizmning rivoji. Mahmud Bayram at-Tunisi ijodi. Tunis fransuzzabon zamonaviy adabiyoti. Muhammad Rashod Hamzaviy, Muhammad Shazili Xaznadar, Abdurazzoq Karabaka, Abulqosim ash-Shabbi, Alber Memmi ijodi. Tunis zamonaviy adabiyotida adibalar ijodi.

#### **43-44 mavzu. Marokash adabiyoti.**

Marokash arabiyzabon zamonaviy adabiyoti. Marokashda milliy matbuotning, publisistikaning rivojlanishi. Dramaturgiya, novella, roman janrlarini shakllanishi. al-Muxtar as-Susi ijodi. XX asrning 30- 40 yillarida Marokash adabiyotida adabiy tanqidchilik rivojlanishi. A. Benabdalla, Abdulmajid Benjellun ijodi. Marokash fransuzzabon zamonaviy adabiyoti. Dris Shraybi, Lahbabi ijodi.

#### **45–mavzu. Ko'rfaz arab mamlakatlarida adabiyotning rivojlanishi.**

Ko'rfaz arab mamlakatlarida hikoya janrining rivojlanishi. Mintaqada ma'naviy - madaniy hayotning rivojlanishi. Xalij matbuotining rivojlanishi.

تحليل النص الأدبي Literary Analysis

#### **46-mavzu. Quvayt zamonaviy adabiyoti**

Quvayt adabiyoti rivojlanishining xususiyati. XX asrning 50-yillarda Quvayt she'riyatining rivoji. Ahmad Saqqof, Ahmad Udvaniy ijodi. Quvayt hikoyachiligining rivoji. Quvayt zamonaviy she'riyatining rivoji.

#### **47-mavzu. Quvayt zamonaviy adabiyotida ayollar ijodi**

Hadaya Sulton as-Salim ijodi va uning «Yomg'irsiz kuz», «Men uni ko'rdim», «Alanga», «Alangan kuchli», «Xazon bo'lgan umrim» asarlari. Laylo al-Usmon ijodi va uning «Idishdagi ayol», «Ketgan», «Ko'zlar tunda keladi», «Muhabbatning o'z timsollari bor», «Ayol va mushuk» asarlari. Surayyo al-Baqsamiy ijodi va uning «Qora ter», «Yerto'ladagi shamlar» asarlari.

#### **48- mavzu. Bahrayn zamonaviy adabiyoti**

XX asrning boshlarida Bahraynning madaniy-adabiy hayoti rivoji. Ibrohim ibn Muhammad Xalifa, Salmon Tojir ijodi. Zamonaviy Bahrayn adabiyoti rivojlanishida matbuning o'rne.

#### **49-mavzu. Qatar zamonaviy adabiyoti**

Mamlakatda 60-yillar boshida ro'y bergan katta siyosiy-ijtimoiy o'zgarishlar. Jamiyatning tafakkuri va qadriyatlari o'zgarishi. Qatarda hikoyanavislikning kech shakllanishi. Kulsum Jobrning Um Aqsum (Fotima at-Turkiy), Lula Masnad, Xissa Jobir va Maisa Xalifiylar ijodi.

#### **50 -mavzu. Ummon sultonligi zamonaviy adabiyoti**

Yangi Ummon nasrining rivoji. Abdulloh ibn Muhammad Toiy, Ahmad Bilol, Mahmud Husaybiy, Ali Abdulloh Qalboniy, Sodiq bin Hasan Abdavaniy, Hamad bin Rashid bin Rashod ijodi.

#### **51 -mavzu. Birlashgan arab amirligi zamonaviy adabiyoti**

Birlashgan Arab Amirligida maqoma janrining rivojlanishi. She'riy hikoyalar, xalq og'zaki adabiyoti rivoji. Nosir Husayn, Amina Bu Shihob, Amina Bu Shihob, Abd al Xomid Ahmad, Muhammad Ahmad al-Murr, Sulton Amimiy ijodi.

#### **52-mavzu. Saudiya zamonaviy adabiyoti**

Zamonaviy Saudiya adabiyotida she'riyatning rivojlanishi. Abdullo Solim al-Hamid, Ali Zaynul-Obidin, Mansur al-Hozimiy, Abdu-Al-Quddus Al-Ansori, Xusayn Ali Xusayn. Muxammad al-Mansur, Muxammad Ulvan, Ali Xassun, Siban Usmon, Ibroxim Nosir al-Xumey, Yusuf Muhaymid ijodi.

تحليل النص الأدبي Literary Analysis

#### **53- mavzu. Saudiya zamonaviy adabiyotida ayollar ijodi**

60 - yillar boshida ayollar ijodining jonlanishi. Fayziya abu Xolidning, Sultana as – Sadiriy, Abdulloh ar- Rifaiy, Lulu Baqshaiy she'riyatining rivoji. Najot Hayot, Amima Hamis, Baadriya al Bashir, Maryam al Gamadi, Nura al Gamadi hikoyanavisligi.

#### **54- mavzu. Yaman zamonaviy adabiyoti**

Yaman zamonaviy hikoyanavisligi rivoji. 1960-yillarda realizmning xususiyatlari. Yamandagi adabiyotning yangi turini rivojlanishi. Muxammad Abdel Vali, Raif Badavi ijodi

### **3. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:**

1. Qadimgi Misr mifologiyasi
2. Qadimgi Shumer mifologiyasi
3. Arab ertaklari, maqol va matallar
4. Qasida janrining rivoji
5. Johiliya davri badaviylar va saroy she'riyatining rivojlanishi
6. Kaab ibn Zuhayr va Xassan inb Sobit qasidalaraning badiiy taxlili
7. Umaviylar davri adabiyotida siyosiy she'riyatning o'ziga xos xususiyatlari
8. Umaviylar davri adabiyotida shahar ishqiy she'riyatining xususiyatlari
9. Umaviylar davri adabiyotida badaviy ishqiy she'riyatining

xususiyatlari

10. Abbosiyilar adabiyotida yangilanish davri
11. Abbosiyilar adabiyotida qadimiyatga qaytinish davri
12. Abbosiyilar adabiyotida yuksalish davri
13. Muvashshax janrining o'ziga xos xususiyatlari
14. Arab-isan-Andalusiya adabiyotida nasrning rivoji
15. Kech o'rta asrlar nasri rivoji
16. Misr ma'rifatparvarlarining ijodi
17. Suriya ma'rifatparvarlarining ijodi
18. Misrda yangi hikoyaning rivoji
19. Jirji Zaydon tarixiy romanining «Farg'ona kelini» tahlili
20. Jubron Xalil Jubron «Singan qanotlar» asarining tahlili
21. Amin ar-Rayhoni «Xaramdan tashqarida» asarining tahlili
22. Mixail Nuayme «Otlar va bolalar» asarining tahlili
23. Ahmad Shauqi she'rlarining tahlili
24. Hofiz Ibrohim she'rlarining tahlili
25. Muhammad Husayn Haykal «Zaynab» romanining tahlili
26. Mahmud va Muhammad Taymurlar hikoyalari tahlili
27. Toha Xusayn «Kunlar» avtobiografik asarining tahlili
28. Abdurahmon ash-Hamisiy she'rlarining tahlili
29. Abdurahmon ash-Sharqovi «Yer» realistik romanlarining tahlili
30. Yusuf Idris hikoyalari tahlili
31. Najib Mahfuz «Rodopis» tarixiy romanining tahlili
32. Jamol al - G'itoni hikoyalari tahlili
33. Zakariya Tamer va Jorj Salim hikoyalari tahlili
34. G'ada as – Saman va Valid Ixlas hikoyalari tahlili
35. Zunnun Ayub, Edmon Sabri, Fuad at – Tekkerli hikoyalari tahlili
36. Muhammad Ibrohim Dakrub va Marun Abbud hikoyalari tahlili
37. G'asson Kanafani faoliyati va uning «Bayrut dahshatliklari» asari
38. Ilyos Farkuh, Yusuf Damra hikoyalari tahlili
39. Rido Xuxu, Benhaduga, Toxir Vattor hikoyalari tahlili
40. Muhammad Dib, Mulud Feraun, Mulud Mammeri hikoyalari tahlili
41. Mahmud Bayram at-Tunisi she'rlarining tahlili
42. Abulqosim ash-Shabbi, Alber Memmi hikoyalari tahlili
43. al-Muxtar as-Susi hikoyalari tahlili
44. A. Benabdalla, Abdulmajid Benjellun hikoyalari tahlili
45. Ko'rfaz arab mamlakatlarida hikoya janrining rivojlanishi
46. Quvayt yozuvchilarini hikoyalari tahlili
47. Surayyo al-Baqsamiy va Laylo al-Usmon hikoyalari tahlili
48. Muhammad Xalifa, Salmon Tojir hikoyalari tahlili
49. Xissa Jobir va Maisa Xalifiy hikoyalari tahlili
50. Ummon yozuvchilarini hikoyalari tahlili

51. Birlashgan Arab Amirligi yozuvchilarini hikoyalarning tahlili
52. Saudiya yozuvchilarini hikoyalarning tahlili
53. Saudiya ayol yozuvchilarini hikoyalarning tahlili
54. Yaman yozuvchilarini hikoyalarning tahlili

### III. Mustaqil ta'lim

#### III.1. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Arab xalq og'zaki ijodi janrlari.
2. Arab folklorida lirik, epik va dramatik janrlar
3. An-Naxda xarakatining xususiyatlari
4. XIX asrda arab olamini qamrab olgan ma'rifatparvarlik xarakati
5. Suriya Amerika adabiy maktabining vujudga kelishi
6. Ar-Robita qalamiyya uyushmasi
7. Ma'rifatparvarlik davri badiiy adabiyoti
8. Jubron Xalil Jubron ijodining asosiy bosqichlari
9. "Singan qanotlar" qissasi
10. Arab yozuvchilari ijodida ilk realizm xususiyatlari
11. Misr modernistlari maktabi xarakatining arab sharq taraqqiyotidagi o'rni
12. Abduraxmon al - Xamisiy hikoyanavisligi
13. Abu Ala al-Maariy ijodida falsafiy she'riyat
14. Abu Nuvos asarlarida xamriyot janri
15. "1001 kecha" ertaklarining uslubiy xususiyatlari
16. "Siya" larning kompozitsiyasi va syujet qurilishi
17. Jo'rji Zaydon va A.Qodiriy ijodini qiysiy tahlil qilish
18. Suriya-Amerika maktabi faoliyatida yangi janrlarning shakllanishi
19. T. Huseyn ijodida avtobiografik janr
20. Misrda "Yangi mavj" adabiy oqimining o'ziga xos xususiyatlari
21. Iroq adibalari Fuad at-Tekirli va Majid ar-Rubeyi ijodi
22. Zakariya Tamer va Jo'rij Salim ijodi
23. Kuvayt adabiyotida ayollar ijodi
24. Mulud Firavn ijodida ijtimoiy mavzu
25. Saudiya adabiyotida ayollar ijodi

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi

#### 3. III. 2. "Tili o'rganilayotgan mamlakat adabiyoti (Arab adabiyoti)" fanidan kurs ishlarining namunaviy mavzulari:

1. Valid Ixlosiyning "Xudxud hikoyati" romanining mavzu ko'lami.
2. Izzat Qamaxavining "Bandardagi xursandchilik" hikoyasida obrazlar tizimi.
3. Munir Uteybaning "Iymon qizi" nomli hikoyasida muallif uslubi
4. "Mashhur arab yozuvchisi Yaxyo Xaqqiy hikoyalarda Misr xalqi hayotidan lavhalar va muammolar"
5. "Nizor Tavfiq al Kabbani va Muhammad Yusuf she'riyatida muhabbat tarannumi"
6. "Mahmud Teymur va A.Kaxxor realistik hikoyalarning qiyosiy tahlili".

	<p>7. Baxo Toxirning “Kecha sen mening qo‘llarimda eding” hikoyasining mavzu ko‘lami va badiiyati.</p> <p>8. “Ahmad Shavqiy va Xamid Olimjon she‘riyatida vatanparvarlik g‘oyalari”</p> <p>9. Tavfiq Yusuv Avvad hikoyasining “Musiqqa qaerda” hikoyasining badiiyati</p> <p>10. Iordaniya yozuvchisi G‘asson Kanafanining “O‘g‘irlangan ko‘ylak” hikoyasida Falastin muammosi</p> <p>11. Mahmud al Vardoniyning “Ulamolar bo‘stoni” hikoyasining tahlili</p> <p>12. Faxri Solixning “Arab hikoyasining adabiy janr sifatida o‘qilishidagi kurash”.</p> <p>13. Muntasir al-Qifoshning “Hikoyanavislikda” tarjimai va tahlili</p> <p>14. Iordaniyalik yozuvchi Faxri Qavarning “Yaxshilik va yomonlik ma‘rifati daraxti” hikoyasining mavzu ko‘lami.</p> <p>15. Falastinlik yozuvchi Tavfiq Fayodning “Laylatul qadr” hikoyasining mavzu ko‘lami.</p> <p>16. Najib Maxfuz “Atirgul bog‘i” hikoyasining badiiyati</p> <p>17. Iordaniyalik yozuvchi Yusuf Damraning “Vaqt xidi” hikoyasining tahlili</p> <p>18. Samir Yazbekning “Yangi roman” maqolasining tarjimai va tahlili.</p> <p>19. Najat Hayyatning "Bir kun kelib quyosh chiqadi" hikoyasida ayol ruxiyatining tasviri</p> <p>20. Badriya al-Bashir "Farrosh" hikoyasida usmirlar muammosi</p> <p><b>Izoh:</b> quyidagi mavzular talabalar soni va hohish-istaklariga ko‘ra o‘zgarishi mumkin.</p> <p><b>IV. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</b>  <i>“Tili o‘rganilayotgan mamlakat adabiyoti (Arab adabiyoti)” fanini o‘zlashtirish natijasida talaba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– badiiy adabiyotning mohiyati, uning jamiyatdagi o‘rni va vazifalari to‘g‘risida tasavvur va bilimga ega bo‘lishi;</li> <li>– badiiy adabiyotni san‘atga dohil etuvchi obrazlilik va obraz tushunchalarini bilishi va ulardan foydalana olishi malakalariga ega bo‘lishi;</li> <li>– badiiy asar tuzilishi, uning shakl va mazmun tomonlari, badiiy asar syujeti, kompozitsiyasi, badiiy til, inson obrazini yaratish yo‘llari va vositalari, adabiy jarayon, badiiy adabiyotning rivojlanish qonuniyatlari, adabiy tur va janrlar, uslub va metod tushunchalari, badiiy adabiyotdagi turli oqim va yo‘nalishlar bo‘yicha yechimlar qabul qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.</li> </ul>
4.	<p><b>V. TA‘LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ma‘ruzalar;</li> <li>• videomahsulotlardan foydalanish;</li> <li>• interfaol keys-stadilar;</li> <li>• seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• guruhlarda ishlash;</li> <li>• taqdimotlarni qilish;</li> <li>• jamoa bo‘lib ishlash.</li> <li>• organayzer (Klaster, Baliq skeleti, Ajurli arra, FSMU, Bumerang, Insert, BBXB)lar;</li> <li>• infografikalar yaratish va boshqalar.</li> <li>• rolli o‘yinlar ( mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);</li> <li>• namoyish qilish (demonstratsiya) metodi;</li> </ul>
5.	<p style="text-align: center;"><b>VI. Kreditlarni olish uchun talablar:</b></p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, mustaqil ta‘lim bo‘yicha hamda joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ish va/yoki og‘zaki imtihonni topshirish.</p>
6	<p style="text-align: center;"><b>VII. ASOSIY VA QO‘SHIMCHA O‘QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Саидова Н.М. Литература изучаемой страны (Литература Саудии). Учебник. - Т., 2024</li> <li>2. Мухиддинова Д.З., Ахмедова Ш.И., Саидова Н.М. Литература арабских нового времени (стран Магриба, стран Персидского Залива, Саудии и Йемена). Учебник. - Т., 2023</li> <li>3. Xodjayeva R.U., Ziyovuddinova M., Xudjanova D. O‘rta asr arab adabiyoti. Darslik, T, 2018</li> <li>4. Ziyovuddinova M. Tili o‘rganilayotgan mamlakat adabiyoti (Arab adabiyoti – V-XII asrlar). O‘quv qo‘llanma. T., 2021.</li> <li>5. Xodjayeva R.U., Muhiddinova D.Z., Ahmedova Sh.I., Saidova N.M. Arab adabiyoti (Mag‘rib mamlakatlari, Fors ko‘rfazi arab mamalakatlari, Saudiya Arabistoni va Yaman adabiyoti). Darslik. - T., 2021.</li> <li>6. Xodjayeva R.U., Akbarova M.X., Muhiddinova D.Z., Saidova N.M. Arab adabiyoti (XIX – XX asr). Darslik. - T., 2020</li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Qo‘shimcha adabiyotlar</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>7. Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O‘zbekiston. – Toshkent: O‘zbekiston, 2024.</li> <li>8. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023.</li> <li>9. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo‘lini qat‘iy davom ettiramiz. 6-jild. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023.</li> <li>10. Шамусаров Ш.Г. Поэтика арабских сказок (источки, жанр и типология сказочных традиций арабов) – Германия: Lambert Academic Publishing, 2023. - 244с.</li> <li>11. Arab adabiyoti. Monografiya (mualiflar jamoasi). - T., 2016</li> <li>12. Мухтаров Т.А. Жанры средневековой прозы. – Т., 2010</li> <li>13. Акбарова М.Х. Очерки истории арабской литературы (XIX-XXвв.). Учебник. – Т., 2001</li> <li>14. Саидова Н.М. Саудовский реалистический рассказ.</li> </ol>

*Z. Saidova*

	<p>Монография.Т. 2024 г</p> <p>15. Шамусаров Ш.Г. Арабский фольклор. Монография. – Т., 2013</p> <p><b>Scopusdan maqolalar</b></p> <p>16. Dr. Dilafruz. Z. Mukhiddinova and Dr. Nargiza M.Saidova. (2023) Characteristics of the Shortest Story Genre in Modern Arabic Literature. 695-701. <a href="https://spast.org/techrep/article/view/5025">https://spast.org/techrep/article/view/5025</a></p> <p><b>Axborot manbalari</b></p> <p>www. pedagog. uz</p> <p>www. ziyonet.uz</p> <p>www. edu. uz</p> <p>tdpu-intranet. ped.</p>
7	<p>O'quv dasturi Arabshunoslik oliy maktabida ishlab chiqilgan va 20__ yil "<u>28</u>" <u>06</u> dagi "<u>22</u>" -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p> <p>O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 202<u>5</u> - yil "<u>28</u>" <u>06</u> dagi "<u>11</u>" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.</p>
8	<p><b>Fan/modul uchun mas'ul:</b></p> <p>Muxiddinova D.Z.– Arabshunoslik oliy maktabi dotsenti, DSc</p> <p>Saidova N.M. – Arabshunoslik oliy maktabi dotsenti, PhD</p>
9	<p><b>Taqrizchilar:</b></p> <p>A.Tilavov – Alisher Navoiy nomidagi O'zbek davlat til va adabiyot universiteti dotsenti, f.f.n. (turdosh OTM);</p> <p>R.U.Xodjayeva “Arabshunoslik oliy maktabi professori, f.f.d.</p>